

۱ در بیت زیر فعل کدام است؟

«ای هست کن اساس هستی / کوتاه ز کزت، درازدستی»

۱ کن ۲ هستی

۳ (است) که حذف شده است. ۴ کوتاه

۲ بیت زیر را کامل کنید.

هم تو، به عنایت الهی / .....

۳ همه گزینه‌ها با عبارت «تو نیز اگر بختی به که در پوستین خلق افتی» ارتباط معنایی دارند، به جز .....

۱ خلوت از اغیار باید نه ز یار / پوستین بهر دی آمد نه بهار

۲ روز زبان غیبت از مردم ببند / تا نبینی دست و پای خود به بند

۳ دیده ز عیب دگران کن فراز / صورت خود بین و در او عیب ساز

۴ فغان که مردم کوتاه نظر نمی‌دانند / که بستن نظر از عیب خلق بینایی است

۴ همه واژگان هر گزینه با یکدیگر هم‌خانواده هستند، به جز .....

۱ عظمت - اعظم - عظیم - عظمی ۲ محمود - حامد - حمد - تحمید

۳ علیم - عالم - اعمال - متعلم ۴ طالب - طلاب - مطلوب - مطلب

۵ کدام بیت هم‌مفهوم است با بیت «هم قصه‌ی نانموده دانی / هم نامه‌ی نانوشته خوانی»؟

۱ بشر ماورای جلالش نیافت / بصر منتهای جمالش نیافت

۲ عزیزی که هر کز درش سر بتافت / به هر در که شد هیچ عزت نیافت

۳ بر احوال نابوده، علمش بصیر / بر اسرار ناگفته، لطفش خیر

۴ ز مشرق ره مغرب مه و آفتاب / روان کرد و گسترد گیتی بر آب

۶ برای کدام واژه در ابیات زیر هم‌خانواده‌ای یافت نمی‌شود؟

«اسفندیار نیز همچون رستم، از مهلکه‌های پرخطر جان به‌در برده و هم‌آوردان نیرومندی را به زانو درآورده است. او شاهزاده‌ای است ایرانی که آرزومند است تاج شاهی بر سر گذارد و بر تخت سلطنت بنشیند. گشتاسب پدر اسفندیار، چندین بار فرزند نام‌آور را به کام مرگ می‌فرستد و وعده می‌دهد که اگر دشمن را دفع کند، پادشاهی را به وی خواهد سپرد.»

۱ مدافع ۲ سلطان ۳ هلاک ۴ وداع

متن زیر چند نادرستی املایی و یا رسم الخطی دارد؟
 «گرگ خرناسه می‌کشید و دهان باز می‌کرد و چنگ می‌انداخت. پنجه‌ی گرگ، سینه‌ی آزاد را خراشی عمیق داد. آزاد فریاد کشید. کژال جیق می‌زد و کمک می‌خواست اما قروه از آن‌ها فاصله داشت.»

- ۱ چهار تا   ۲ سه تا   ۳ دو تا   ۴ یکی

بیت زیر از «شیخ محمود شبستری»، به ترتیب شامل کدام نوع از انواع جمله‌هاست؟
 «جهان، جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان»

- ۱ عاطفی و پرسشی   ۲ خبری و عاطفی   ۳ امری و خبری   ۴ امری و عاطفی

کدام‌یک از گزینه‌های زیر، با یک‌دیگر هم‌خانواده نیستند؟

- ۱ شهید - شهادت - مشهد   ۲ تدریس - مدرّس - مدرسه
 ۳ محبّت - حبیب - محبوب   ۴ ناظم - منظم - معظم

در کدام بیت آرایه‌ی ادبی تشخیص (جان‌بخشی) به کار نیرفته است؟

- ۱ شب‌نم از روی گل، برخاست / گفت: می‌خواهم آفتاب شوم
 ۲ تا معلم ز گرد راه رسید / گفت با چهره‌ای پر از خنده
 ۳ جوجه‌های کبوتران گفتند: / کاش می‌شد کنار هم باشیم
 ۴ دانه آرام بر زمین غلتید / رفت و انشای کوچکش را خواند

در کدام گزینه غلط املایی یافت می‌شود؟

- ۱ عظمت و جلال و جاذبه‌ی خالق درس را با همه‌ی وجود لمس می‌کردم.
 ۲ پدرم نشسته بود و مصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته.
 ۳ پدر را گفتم: از اینان، یکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگذارد.
 ۴ چنان خواب غفلت برده‌اند که گویی نخفته‌اند که مُرده‌اند.

با توجه به ارتباط جفت واژه‌ها، کدام گزینه جاهای خالی را تکمیل می‌کند؟

- الف) (پرسش، علامت سؤال)، (امری، .....)، (عاطفی، علامت تعجب)
 ب) (وسعت، وسیع)، (عمق، عمیق)، (عظمت، .....)
 پ) (قریب، .....)، (معصوم، ناپاک)، (تشنه، سیراب)
- ۱ علامت تعجب - عظمی - آشنا   ۲ علامت تعجب - عظیم - دور
 ۳ نقطه - عظیم - دور   ۴ نقطه - عظمی - آشنا

در کدام گزینه معنای واژه‌ی «جمله» با معنای آن در بیت زیر، یکسان نیست؟
 «جهان، جمله فروغ روی حق‌دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان»

- ۱ تویی جمله و غیر تو هیچ نیست / درین نکته یک مو خم و پیچ نیست
 ۲ به زاری به شمشیرزن گفت زن / مرا نیز باجمله گردن بز
 ۳ شه این جمله بشنید و چیزی نگفت / ببست اسب و سر بر نمود زین بخت
 ۴ جهان و کار جان جمله هیچ بر هیچ است / هزار بار من این نکته کرده‌ام تحقیق

حکایت زیر را از گلستان سعدی برگزیده‌ایم. آن را به دقت بخوانید و به سه سؤال بعدی پاسخ دهید.
 «اگرایی را دیدم در حلقه‌ی جوهریان بصره که حکایت همی‌کرد که وقتی در بیابانی راه گم کرده بودم و از زاد معنی چیزی با من نمانده بود و دل بر هلاک نهاده که همی ناگاه کیسه‌ای یافتم پر مروارید.
 هرگز آن ذوق و شادی فراموش نکنم که پنداشتم گندم بریانست باز آن تلخی و نومیدی که معلوم کردم که مرواریدست.»

۱۴ پیام اصلی حکایت با کدام بیت نزدیکی بیش‌تری دارد؟

- ۱ تو را حکایت ما مختصر به گوش آید/ که حال تشنه نمی‌دانی ای گل سیراب
 ۲ صید بیابان سر از کمند بپیچد/ ما همه پیچیده در کمند تو عمداً
 ۳ در نومیدی بسی امید است/ پایان شب سیه سپید است
 ۴ مرد بی‌توشه کاوفتاد از پای/ بر کمر بند او چه زر چه خزف

۱۵ هم‌خانواده‌ی کدام واژه در حکایت یافت می‌شود؟

- ۱ عالم   ۲ محکم   ۳ شوق   ۴ عمل

۱۶ در کدام گزینه معنای واژه‌ی «زاد» با معنای آن در حکایت یکسان است؟

- ۱ سرو روان ندیده‌ام جز تو به هیچ کشوری/ هم نشنیده‌ام که زاد از پدری و مادری
 ۲ عدل را زاد راه فردا کن/ ظلم را هم‌نشین عنقا کن
 ۳ من می‌نگرم ز مبتدی تا استاد/ عجز است به دست هر که از مادر زاد
 ۴ چون ز سخن زاد سخن در گرفت/ پرده از این راز سخن برگرفت

۱۷ نوع جمله‌های بیت زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

«تو هرگز رسیدی به فریاد کس / که می‌خواهی امروز فریادرس»

- ۱ پرسشی - خبری   ۲ خبری - خبری   ۳ خبری - پرسشی   ۴ پرسشی - پرسشی

۱۸ در کدام گزینه، دو واژه هم‌خانواده نیستند؟

- ۱ عالی - متعال   ۲ جاری - مجاور   ۳ منقوط - نقطه   ۴ عصمت - معصوم

۱۹ در عبارت «جان پدر! تو نیز اگر بختی، به از آن که در پوستین خلق افتی» منظور از در پوستین خلق افتادن چیست؟

- ۱ به مردم خدمت کردن   ۲ مردم‌آزاری کردن
 ۳ در کار مردم کنجکاو کردن   ۴ غیبت مردم را کردن و در مورد آن‌ها سخن گفتن

۲۰ در عبارت «همه شب دیده بر هم نبسته و مسح عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته» چند غلط املائی وجود دارد؟

- ۱ هیچ   ۲ یک   ۳ دو   ۴ سه

۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۲ هم تو، به عنایت الهی / آنجا، قدم رسان که خواهی

۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دیگر گزینه‌ها و عبارت سؤال در نکوهش غیبت کردن است.

۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ریشه واژه اعمال عمل است که با دیگر کلمات هم‌خانواده نیست.

۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هم بیت صورت سؤال و هم بیت گزینه‌ی «۳»، به صفت «علام‌الغیوب» خداوند اشاره می‌کنند و می‌گویند چیزی بر علم خدا پوشیده نیست.

۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «مدافع» با «دفع»، «سلطان» با «سلطنت» و «هلاک» با «مهلکه» هم‌خانواده است. دقت کنید «وداع» با هیچ یک از واژه‌های متن صورت سؤال و به ویژه واژه‌ی «وعده» هم‌خانواده نیست.

۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۴ واژه در متن صورت سؤال نادرست نوشته شده است: خرناسه، عمیق، جیغ، می‌خواست

۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

جهان، جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

جمله ی خبری

جمله ی امری

۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های هم‌خانواده، واژه‌هایی هم‌ریشه هستند که با هم ارتباط معنایی دارند. در گزینه‌ی (۴) واژه‌ی «معظم» با واژه‌های «ناظم» و «منظم» هم‌خانواده نیستند.

۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نسبت دادن اعمال و رفتار انسانی را به غیر از انسان، تشخیص (جان‌بخشیدن به اشیا) می‌گویند.

در بیت گزینه‌ی (۲) از آرایه‌ی تشخیص یا جان‌بخشیدن به اشیا استفاده نشده است. بررسی آرایه تشخیص در سایر گزینه‌ها:

(۱) برخاستن شب‌نم و صحبت کردن آن

(۳) صحبت کردن جوجه‌های کبوتران

(۴) غلتیدن دانه و خواندن انشایش

۱۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بگذارد (قرار دهد، رها کند) ← بگذارد (اجرا کند) ^{املای صحیح واژه}

۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ارتباط جفت‌واژه‌ها عبارتند از:

الف) نوع جمله، علامت نگارشی پایان جمله، بنابراین (امری، نقطه) صحیح است.

ب) هم‌خانواده، بنابراین (عظمت، عظیم) صحیح است.

پ) متضاد، بنابراین (قریب، دور) صحیح است.

۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

معنای «جمله» در بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ یکسان است و به معنای «همه» می‌باشد.

۱۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پیام اصلی حکایت و گزینه‌ی (۴) نزدیکی مفهومی دارند و هر دو این مفهوم را بیان می‌کنند که فردی که بی‌توشه است، نیازی به زر ندارد بلکه مایحتاج وی، چیزی دیگر است.

۱۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم‌خانواده‌ی واژه‌ی «عالم»، «معلوم» است.

۱۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در حکایت، «زاد» به معنای «توشه» است. در گزینه‌ی (۲) نیز، «زاد» معنای «توشه» می‌دهد، اما در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴)، «زاد» معنای «زاییدن» می‌دهد.

۱۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

نوع جملات بیت صورت سوال: تو هرگز رسیدی به فریاد کس   که می خواهی امروز فریادرس

پرسشی

خبری

۱۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در این گزینه، دو واژه هم‌خانواده نیستند. «جاری» از ریشه «ج ر ی» و «مجاور» از ریشه «ج و ر» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو واژه از ریشه «ع ل و» هستند.

گزینه «۴»: هر دو واژه از ریشه «ع ص م» هستند.

گزینه «۳»: هر دو واژه از ریشه «ن ق ط» هستند.

۱۹

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۲۰

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. مسحف ← مصحف

۱	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴